

Kráľova Lehota

Obecný časopis

december 2016

Číslo 3

Ročník 12

Vážení spoluobčania,

prichádza čas výnimočný, sviatočný, ktorý sa s nehou v tichosti blíži k nám do našich domovov, príbytkov, do našich duší. Je to čas sviatočný, kedy sa aspoň na chvíľu snažíme zastaviť a vychutnať si čaro vianočných sviatkov naplnených pokojom, láskou, ohľaduplnosťou a toleranciou k svojim najbližším, rodine, priateľom, ale aj ku všetkým, ktorých v tomto výnimočnom adventnom období stretávame.

Vážení spoluobčania, milí priatelia,

chcem sa cestou nášho obecného časopisu úprimne poďakovať Vám všetkým, ktorí ste svojou prácou, prístupom a ochotou prispeli k zvelaďovaniu a rozvoju našej obce.

Želám Vám príjemné, pokojné a radostné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších, požehnaný a úspešný Nový rok 2017, plný pevného zdravia, rodinného šťastia, pokory, pracovných i osobných úspechov.

Vladimír Kaprini, starosta obce

Drahí bratia a sestry, milí priatelia,

vianočné dni sú zvláštnym a výnimočným časom. Vnímame ich tak aj my dospelí, nielen deti, ktoré ich vždy tak netrpezlivo očakávajú. Majú totiž v sebe celkom inú atmosféru ako ostatné dni roka. Neraz si povieme, že keby to tak bolo stále, aby ľudia boli ku sebe milí, pozorní, šírili okolo seba

lásku, vytvárali pokoj, mali súcit s tými, ktorí potrebujú pomoc, slovo potešenia... Aké by to bolo pekne, keby sme ako ľudstvo žili v pokoji, mieri, vzájomnom porozumení, keby sme nepoznali, čo je to záviť, nepokoje, vojnové konflikty. Aký by bol tento svet krásny! Započúvajte sa teda v tichosti do radostnej správy Vianoc, ktorá nám ukazuje východisko z každej ľudskej biedy aj hriechnosti a dáva nám silu k lepšiemu životu. Boh nám z milosti daroval svojho Syna. Z vďačnosti za tento dar, svoj život polepšime. „*Lebo zjavila sa milosť Božia, spásonosná všetkým ľuďom, vychovávajúca nás, aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a mierne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete.*“ Tit 2,11-12

Vianoce, to nie sú len chvíle oddychu, rodinnej pohody, posedenia pri stromčeku, pod ktorým nachádzame darčeky. Iste, to všetko k čaru Vianoc patrí. Skúsme vianočný čas vnímať viac duchovne a dovoľme narodenému Spasiteľovi, aby nás menil na lepších ľudí a to nielen počas sviatočných dní. Je len na nás, nakoľko prijmemo duchovné hodnoty, ktoré so sebou prináša.

Prajem Vám, aby láska Božia, ktorá prišla do nášho sveta v betlehemskej dieťaťi, zavládla naplno vo Vašich rodinách, zvíťazila nad každým nepokojom a naplnila Vaše srdcia radosťou zo vzácného daru nebies.

Pokojné prežitie Vianočných sviatkov a v Novom roku hojnosť Božej lásky a milosti Vám zo srdca želá
Mgr. Viera Mosná, evanjelická farárka

Vianoce s Kristom či bez Krista?

Vianoce sú príbehom lásky. Hovoria nám o Láске, o tom, ako na seba vzala telo a ako prišla žiť medzi nás. Čaro Vianoc sa odráža v čare srdca.

Každý z nás zaiste prežil vo svojom živote zopár príbehov lásky. Niektoré z nich pretrvávajú počas celého nášho života a stali sa pre nás silou, ktorá nám je oporou vo všetkom tom, čo robíme. Niektorí z nás sme zažili silnú lásku zo strany svojich rodičov, súrodencov, učiteľov, vychovávateľov a drahých priateľov.

No niektorí z nás možno zažili i sklamanie v láske: rodiča, ktorý nás opustil, priateľa či priateľky, ktorí s nami nemohli alebo nechceli zostať. Rany lásky sú hlboké. Avšak dary lásky sú schopné náš život totálne pretvoriť a uzdraviť nás.

Avšak môže byť láska láskou, ak ju obmedzíme na jeden večer?

Ježiš svojim príchodom na svet, nie je len záležitosťou, pred ktorou stačí žasnúť a obdivovať jeho lásku k nám. Je výzvou zmeniť zmýšľanie. Je prezentáciou života, v ktorom dominuje láska, a preto nás celkom žiada zbaviť sa všetkého nadbytočného, zjednodušiť život a nadovšetko deliť sa s tými, čo majú menej ako my.

Láska, ktorú ohlasujú kresťanské Vianoce, je láska, ktorá trvá naveky. Je to láska, ktorá nesklame. Dá sa jej dôverovať a je naozaj skutočná. Je to láska, ktorá nás uzdravuje, je nám oporou, neustále nás dvíha z prachu.

Vďaka Božej láske vôbec existujeme, vďaka Božej láske existuje všetko čo nás obklopuje. Boh pokorne žiada, aby sme si to len všimli a ďakovali. On Sám je najväčším darom pre nás.

Táto láska nás i pretvára a za jej pomoci sa stávame i my ľuďmi lásky, ktorí dokážu veľkoryso ba až hrdinsky milovať. Ako v každom príbehu lásky i v tomto platí: ak chceš byť tam, kde je láska, musíš nasledovať svojho Milovaného.

Ak prežívame Vianoce ako sviatky Božieho príchodu, spoznáваме v tomto milostivom čase pravú radosť, pre ktorú boli stvorené naše srdcia. Privítajme Ho v našom chráme i v chráme našich duší a vzájomných vzťahov.

Spoveď pred Vianocami

V našej farnosti bude svätá spoveď vo farskom kostole Všetkých svätých v Hybiach dňa 17. 12. 2016 od 10.00 - 10.30 hod., v Kráľovej Lehote od 10.45 - 11.15 hod.

Nech Boh žehná našu farnosť a našu obec! Pokojné a milostiplné vianočné sviatky Božieho narodenia Vám zo srdca praje a žehná Váš duchovný otec

ThDr. PaedDr. PhDr. František Kočibal, PhD., farár Rímskokatolíckej farnosti Hybe

Poriadok svätých omší počas Vianočných sviatkov		
24. 12. 2016	Sobota	24.00 hod. Hybe
25. 12. 2016	Nedeľa	10.30 hod. Kráľova Lehota
25. 12. 2016	Nedeľa	14.00 hod. Čierny Váh
26. 12. 2016	Pondelok	10.00 hod. Kráľova Lehota
01. 01. 2017	Nedeľa	10.15 hod. Kráľova Lehota
03. 01. 2017	Utorok	17.00 hod. Kráľova Lehota
06. 01. 2017	Piatok	10.00 hod. Kráľova Lehota
08. 01. 2017	Nedeľa	10.00 hod. Kráľova Lehota

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva

U z n e s e n i e číslo 53/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016 k Návrhu programu

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. s c h v a ľ u j e

1. program rokovania obecného zastupiteľstva

U z n e s e n i e číslo 54/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016 k bodu 2. Kontrola plnenia prijatých uznesení

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. k o n š t a t u j e, ž e

1. uznesenia číslo 41/2016 až 52/2016 boli splnené

U z n e s e n i e číslo 55/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016 k bodu 3. Správa o hospodárení Obce Kráľova Lehota k 30. 09. 2016

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. b e r i e n a v e d o m i e

1. správu o hospodárení Obce Kráľova Lehota k 30. 09. 2016

U z n e s e n i e číslo 56/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016 k bodu 4. Schválenie zmien rozpočtu obce na rok 2016

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. s c h v a ľ u j e

1. zmeny rozpočtu Obce Kráľova Lehota na rok 2016 nasledovne:

Prijmová časť:

Bežné príjmy:

2. Nedaňové príjmy	
2. 3. Výherné prístroje – hracie automaty z 1 500,00 € na	0,00 €
2. 15. Ostatné	
- príjem z recyklačného fondu z 80,00 € na	500,00 €
- príjmy z výťažkov z lotérii a iných pod. hier	800,00 €
Kapitálové príjmy:	
9. Granty a transfery kapitálové	
9. 3. Projekt „Zníženie energetickej náročnosti KD a OcÚ zo 159 931,00 € na	0,00 €
Výdajová časť:	
Bežné výdavky:	
1. Samospráva obce	
1. 30. Propagácia (tričká, šiltovky, súprava perá, tašky) z 200,00 € na	1 320,00 €
1. 31. Propagácia a reklama (kalendáre, vianočné pozdravy a pod.) zo 490,00 € na	720,00 €
1. 34. Advokátske a iné právne služby z 300,00 € na	550,00 €
1. 52. Návšteva družobnej obce Kráľova Lhota ČR z 800,00 € na	230,00 €
3. Rozvoj obce a finančná spoluúčasť	
3. 2. Rekonštrukcia štítu strechy – Stará pošta z 280,00 € na	0,00 €
3. 5. Pamätná izba Kristy Bendovej (interiér) z 500,00 € na	0,00 €
5. Požiarna ochrana	
5. 3. Palivo zo 160,00 € na	0,00 €
5. 8. Požiarne súťaže zo 150,00 € na	0,00 €
5. 9. Výmena 6 ks svietidiel PZ zo 60,00 € na	240,00 €
5. 14. Odborná spôsobilosť zo 180,00 € na	0,00 €
6. Miestne komunikácie	
6. 1. Údržba a oprava ciest z 2 200,00 € na	2 400,00 €
9. Verejná zeleň	
9. 2. Krovínorez (vrátane ND, opravy) zo 180,00 € na	500,00 €
10. Drobná prevádzka	
10. 2. Dotácia na činnosť (PHM, zákonná poisťovňa) z 1 600,00 € na	3 600,00 €
10. 3. Oprava a údržba kuka vozu LIAZ z 200,00 € na	0,00 €
11. Verejné osvetlenie	
11. 1. Elektrická energia z 2 100,00 € na	2 260,00 €
11. 3. Údržba verejného osvetlenia, údržba trafo zo 150,00 € na	450,00 €
15. Knížnica	
15. 6. Policový regál z 0,00 € na	240,00 €
18. Dom smútku, cintorín	
18. 1. Elektrická energia z 900,00 € na	750,00 €
18. 9. Oprava fasády Domu smútku zo 150,00 € na	0,00 €
19. Iné spoločenské služby a občianske združenia	
19. 4. Finančné príspevky pre JDS, MO MS, MS SČK, SZPB) zo 600,00 € na	300,00 €
22. Školstvo celkom	
Materská škola	
22. 40. Rekonštrukcia sociálneho zariadenia z 300,00 € na	0,00 €

Centrum voľného času	
22. 58. (59.) Dotácia CVČ (ZŠ Hybe, Lipt. Hrádok, Lipt. Mikuláš) zo 600,00 € na	690,00 €
Kapitálové výdavky:	
24. Životné prostredie	
24. 3. Stavebné úpravy Svarín z 1 500, € na	0,00 €
24. 6. Lesy SR – oprava živ. krytu MK Potok z 15 000,00 € na	15 830,00 €
24. 7. Zníženie energetickej náročnosti KD a OcÚ zo 159 931,00 € na	0,00 €

U z n e s e n i e číslo 57/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016

k bodu 5. Oprava mostného objektu ev. č. III/2356/001 ponad tok Bocianka v Kráľovej Lehote – informácia o realizácii stavebných prác
Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. b e r i e n a v e d o m i e

1. informáciu o realizácii stavebných prác – oprava mostného objektu ev. č. III/2356/001 ponad tok Bocianka v Kráľovej Lehote

U z n e s e n i e číslo 58/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016
k bodu 6. Príprava projektov a následných žiadostí financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ, príprava a realizácia stavebných akcií v roku 2017 - 2018

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. b e r i e n a v e d o m i e

1. prípravu projektov a následných žiadostí financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ, prípravu a realizáciu stavebných akcií v roku 2017 - 2018 nasledovne:
- Zníženie energetickej náročnosti KD a OcÚ
- Rekonštrukcia MK Magdolína skala
- Detské ihrisko v objekte hornej záhrady materskej školy
- Ukončenie živičného krytu - ulica Potok

U z n e s e n i e číslo 59/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016
k bodu 7. Rôzne – a/ mimoriadne odmeny

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. s c h v a ľ u j e

1. mimoriadne odmeny za rok 2016 nasledovne:
pre zástupcu starostu obce vo výške 200,00 €
pre poslancov obecného zastupiteľstva vo výške á 150,00 €
pre hlavnú kontrolórku obce vo výške 30 % z troch mesačných plátov

U z n e s e n i e číslo 60/2016

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08. 11. 2016
k bodu 7. Rôzne – b/ žiadosť o prenájom priestorov v Kultúrnom dome v Kráľovej Lehote

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. súhlasí

1. s prenájomom veľkej sály, chodby, kuchyne a WC kultúrneho domu v Kráľovej Lehote pre Luciu Čimborovú, Kráľova Lehota 56 za účelom uskutočnenia Štefanskej tanečnej zábavy dňa 25. 12. 2016 za úhradu 60,00 € (náklady na vykurovanie, prenájom priestorov)

Hlasovanie poslancov za uznesenie č. 53/2016 až 60/2016

Za uznesenie: 3 poslanci (Zdenko Lehotský, Mária Lehotská, Jozef Lesák)
 Proti uzneseniu: 0 poslancov
 Zdržali sa hlasovania: 0 poslancov

Starosta obce: Vladimír Kaprini

Rozvoj obce**Aktivačná činnosť**

V období október – december 2016 bola aktivačná činnosť zameraná na pílenie, štiepanie a ukladanie palivového dreva do kotolne materskej školy a kotolne kultúrneho domu a obecného úradu. Na cintoríne, za urnovými hrobmi bol spilený smrek pichľavý, ktorý pri silných vetroch ohrozoval pomníky na urnových hroboch i hroby v jeho blízkosti.

Nakoľko bol v tesnej blízkosti, museli sme ho odstrániť za pomoci autožeriavy, ktorým nám poskytol pomoc majiteľ Rastislav Lehotský, za čo mu vyslovujem poďakovanie, ako aj našim pracovníkom Vladimírovi Poliakovi, ktorý ho postupne odpíliť, Dušanovi Lesákovi, Janke Lehotskej a Dušanovi Špankovi. Strom bol položený na voľné miesto vedľa urnových hrobov a veľa ľudí využilo jeho čečinu na obloženie hrobov pred Sviatkom všetkých svätých aj na vence. Tieto práce boli vykonané vo voľnom čase v sobotu popoludní.

Nakoľko bolo v novembri pomerne teplé a slnečné počasie, vyhrabali sme celý cintorín, aj pomedzi hroby, od listia zo stromov a toto bolo následne naložené a odvezené na kom-

postovisko za družstevné hnojisko.

V druhej polovici novembra, ešte pred mrazmi a snežením, sme stáčili vyčistiť zanesený odvodňovací kanál zeminou a naplaveninami z polí – z potoka, popri záhradách, cez školský dvor detského domova, popri štátnej ceste, až po priepust napojenia odvodnenia popod železnú trať do Váhu. Taktiež bol urobený poriadok v obci, pozbierané papiera, plastové fľaše, krabičky z cigariet a iné, ktoré nedisciplinovaní vodiči, ale aj občania vyhodí na verejné priestranstvo.

Práce v obci v tomto období vykonávajú zamestnanci obce Janka Lehotská, Vladimír Poliak, Dušan Lesák. Na § 54 cez ÚPSVaR Liptovský Mikuláš na obdobie 9 mesiacov do 31. 12. 2016 boli prijatí pracovníci Dušan Španko a Miriam Bartková (ÚPSVaR hradí 95% všetkých nákladov na mzdy a odvody do poisťovní, obec má spoluúčasť 5%). Na dohodu podľa § 52a zákona o službách zamestnanosti s ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, bol na 6 mesiacov, od 01. 06. 2016 do 30. 11. 2016 prijatý Tibor Polhoš ml. a od 1. 11. 2016 na dobu 6 mesiacov aj Eva Tomková s tým, že týždenne odpracujú 20,0 hod. a príspevok dostávajú z ÚPSVaR Liptovský Mikuláš. Chceme im cestou nášho obecného časopisu poďakovať za odvedenú prácu pri prácach v obci.

Oprava miestnej komunikácie ulice Potok

Vybraný zhotoviteľ Cestné stavby Liptovský Mikuláš, spol. s r.o. na základe uzatvorenej Zmluvy o dielo č. 21/2016/099/03 podľa

§ 536 a násl. Obchodného zákonníka zo dňa 23. 08. 2016 uskutočnil dielo opravy miestnej komunikácie ul. Potok, vyspravením prekopov a časti ryhy po kanalizácii asfaltovým betónom hr. 10 cm, výškovou úpravou kanalizačných poklopov, postrekom asfaltového spojovacieho postreku a následne položením asfaltového živичného krytu AB po zhutnení hr. 6 cm v dĺžke 190,0 m o šírke do 3,8 m.

Cena prác bola vo výške 15 828,77 € s DPH 20% s tým, že z Lesov SR, š.p. Banská Bystrica bol poskytnutý finančný príspevok z mimoriadneho fondu vo výške 9 114,0 € a zvyšok ako spoluúčasť zaplatila obec zo svojho rozpočtu.

V prípade schválenia našej žiadosti a poskytnutia finančného príspevku z Mimoriadneho fondu Lesov SR pre rok 2017 by sme chceli túto MK ukončiť položením asfaltového živичného krytu až po pozemok rod. domu KOVO Skloobal Nemšová č. 162.

Vladimír Kaprini

Zo života obce

Nový školský rok v materskej škole

Školský rok 2016/2017 sa začal v materskej škole oficiálne až 12. septembra. Aj keď sa brána MŠ

otvorila o týždeň neskôr, o to príjemnejšie prekvapenie čakalo na deti v podobe kompletne zrekonštruovaných sociálnych zariadení a tiež nových postielok a koberec v spálňach.

Triedy materskej školy sa opäť zaplnili džavotom a smiechom detí. Ani tento september sme sa však nevyhli plaču novoprijatých detí. Ten však veľmi rýchlo vystriedal záujem o všetko nové. V školskom roku 2016/2017 navštevuje MŠ 32 detí. Z celkového počtu je 15 detí z Kráľovej Lehoty.

Výchovu a vzdelávanie zabezpečujú dve kvalifikované učiteľky a tretia pani učiteľka si štúdiom popri zamestnaní na Strednej pedagogickej škole v Levoči dopĺňa kvalifikáciu.

V II. triede 5 - 6 ročných detí pracuje

Mgr. Zuzana Juhová, v I. triede 2 - 4 ročných detí Bc. Renáta Kováčová a riaditeľka MŠ Zuzana Jurčová sa strieda v oboch triedach. Pri odpočinku detí vypomáha pestúnka Kvetoslava Lehotská. Poriadok má na starosti upratovačka Eva Petrovičová, stravovanie detí zabezpečuje kuchárka Alena Hybenová a pani Zdenka Matisková vykonáva funkciu riaditeľky školskej jedálne. O vykurovanie

budovy materskej školy sa starajú kuriči Viliam Lehotský a Jozef Strapoň.

Naša materská škola poskytuje deťom celodennú aj poldennú výchovu a vzdelávanie. Svojím pôsobením a výchovno-vzdelávacími aktivitami sa snažíme naplňovať hlavný cieľ predprimárneho vzdelávania, ktorým je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu na školské vzdelávanie v základnej škole a na život v spoločnosti. Výchova a vzdelávanie detí sa bude uskutočňovať podľa vlastného novovytvoreného Školského vzdelávacieho programu „Ide vláčik cez náš most, poďte s nami, času dost“, ktorý je vypracovaný v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie. Deti si budú osvojovať vedomosti, zručnosti a zdokonaľovať schopnosti formou hry, vzdelávacej aktivity a zážitkového učenia. Premyslenými cieľavedomými činnosťami bude deťom poskytovaná možnosť plynulo napredovať v osobnostnom rozvoji a zároveň prežiť osobný úspech, ktorý je pre primerané sebavedomie a motiváciu veľmi dôležitý.

Nakoľko sa naša materská škola zameriava na environmentálnu a regionálnu výchovu, budeme zvlášť pôsobiť na vôľovú a emocionálnu stránku osobnosti dieťaťa. Okrem hlavnej výchovno-vzdelávacej práce, ktorá spočíva v plnení cieľov Školského vzdelávacieho programu našej MŠ, sme pre deti naplánovali zaujímavé kultúrne, športové a zážitkové podujatia a aktivity, ktoré spestrujú výchovno-vzdelávaciu činnosť materskej školy, sú pre deti pútavé a zdrojom zážitkov, osobného prežívania a úspechu.

Ako prvej z plánovaných aktivít sme sa zúčastnili výstavy Dary Zeme, kde deti mohli obdivovať naozaj unikátne druhy ovocia a zeleniny miestnych záhradkárov a tiež sa potešiť z vlastných vystavených výtvarných a pracovných výtvorov. Zistili sme, že aj z hrabania listia na školskom dvore sa môže stať zábava, ak si z neho vytvoríme „obra-ježka“.

Na miestnom cintoríne sme si zapálením sviečky a chvíľkou ticha uctili pamiatku spisovateľky Kristy Bendovej a tiež pani učiteľky Irenky, ktorá nám veľmi chýba.

Aj tento november sme do našej MŠ pozvali starých rodičov na stretnutie s vnúčatami. A pozvanie „starkí“ prijali a spolu s nimi prišli známi a aj celá rodina, presne tak ako spievali deti v úvodnej piesni Oslava. Mladšie deti vystúpili s pásmom hudobno-pohybových hier, piesní a rečňovaniek. Deti II. triedy v hudobno-dramatickom pásme „Ženich pre Haničku“, poukázali na to, že sa ženíme za niečím nedosiahnuteľným a pri tom práve šťastie máme často na dosah. S týmto pásmom deti vystúpili aj pre dôchodcov z Malužinej v penzióne Radovica a tiež na posedení dôchodcov z Kráľovej Lhoty v kultúrnom dome.

Už sa všetci tešíme na dôležitú návštevu. Tušíte kto k nám zavíta v decembri a my ho už nedočkavo s radosťou očakávame?

Zuzana Jurčová, riaditeľka MŠ

Návšteva Kráľovej Lhoty v Českej republike

Na pozvanie družobnej obce Kráľova Lhota v Českej republike sme v dňoch 13. až 16. októbra 2016 (štvrtok – nedeľa) navštívili túto obec a jej región. Za našu obec sa návštevy zúčastnili starosta obce Vladimír Kaprini, riaditeľka materskej školy Zuzana Jurčová, člen komisie pre školstvo, kultúru, šport a cestovný ruch Peter Čimbora a pracovníčka obecného úradu Dagmar Žiškova.

V prvý deň návštevy vo štvrtok o 19-tej hodine sme došli do Kráľovej Lhoty, kde nás na obecnom úrade veľmi milo privítali starosta obce Jirko Novák, poslanci OZ, obyvatelia obce a pripravili nám malé občerstvenie. Potom sme sa išli ubytovať do Penziónu Na Radosti v Slavětine nad Metují. Vo večerných hodinách sme mali spoločnú večeru a posedenie so zástupiteľmi obce v Pohostinstve u Zemánků v Kráľovej Lhote, kde nám ako prekvapenie pripravili plnené prepeličky.

V druhý deň návštevy v piatok sme absolvovali vyhlídku na 55 metrov vysokú „Stezku v oblacích“ v Dolní Morave. Stavba stojaca na skalnatom hrebeni v masíve hory Slamníky vo výške 1116 met-

rov nad morom z hľadiska rozsahu nemá v strednej Európe obdobu. Objekt je ideovou stavbou, ktorá má umožniť návštevníkom zažiť intenzívny pocit pobytu v oblakoch a sprostredkovať zážitok pobytu nad krajinou. K nej sme sa vyviezli trojsedačkovou lanovkou. Výstup na vyhlídku bol adrenalínový, nakoľko fúkal veľmi silný vietor a museli sme sa spolu držať. Dole z veže sme išli adrenalínovým tobogánom. Po celodennom výlete nám dobre padlo spoločné posedenie so zástupcami obce a obyvateľmi obce v Kovárne v Kráľovej Lhote pri pečenom prasiatku, pivku a kořalke. Posedenie sa nieslo v duchu družných rozhovorov a výmene skúseností z práce a zo života oboch obcí.

V tretí deň návštevy v so-

botu sme sa stretli na Obecnom úrade v Kráľovej Lhote, previezli sme sa po obci na motorovej viacmiestnej kolobežke, ktorá je ich raritou a absolvovali sme prehliadku obce, okrem iného sme navštívili i miestny rímskokatolícky kostol. Z obce sme odchádzali do Ratibořic, kde sme navštívili štátny zámok Ratibořice a národnú kultúrnu pamiatku Babiččino údolí, kde sa filmovala Babička od spisovateľky Boženy Němcovej. Cestou späť

sme sa zastavili v obci Žernov, kde sa vo výške 375 nad morom nachádza rozhľadňa. Navštívili sme aj zámok v Náchode, kde chovajú živé medvede. Večer sme zakončili prehliadkou námestia Nového Města nad Metují spojenú s večerou vo Vinárni u Drašnarů, kde nám ako predjedlo podávali perfektný biftek.

V posledný deň návštevy v nedeľu v dopoludňajších hodinách sme sa s našimi priateľmi z Kráľovej Lhoty u nich na obecnom úrade rozlúčili a z návštevy sme odchádzali plný krásnych zážitkov, dojmov a skúseností.

Cestou domov sme sa ešte zastavili v obci Borek, ktorá sa nachádza v sever-

nej časti okresu Pardubice a od Hradca Králové je vzdialená 10 km južným smerom, u rodiny Juraja Kostru, syna našej rodáčky spisovateľky Kristy Bendovej. Rodina nás prijala veľmi srdečne, pohostili nás a v príjemnom a družnom rozhovore sme u nich strávili dobrú hodinu. Potom sme sa s nimi rozlúčili a vracali sme sa naspäť domov na Slovensko.

Dagmar Žišková

Posedenie s dôchodcami

V nedeľu 20. novembra 2016 sme si v našej obci pripomenuli „Mesiac úcty k starším“ a pozvali sme našich občanov, ktorí dovŕšili 60 rokov života a starších ako 65 ročných na posedenie, ktoré bolo pripravené v sále kultúrneho domu. Pri zápise do pamätnej knihy dostali jedálny kupón v hodnote 5,00 €.

Program otvorila básňou riaditeľka materskej školy Zuzana Jurčová, hostí privítala Erika Šteučeková a slávnostne sa našim dôchodcom prihovorel starosta obce a evanjelická pani farárka Viera Mosná.

Program bol tento rok pestrý. Najprv v programe vystúpili deti z materskej školy pod vedením pani riaditeľky Zuzany Jurčovej a pani učiteľky Zuzany Juhovej. Svojím milým vystúpením pod názvom „Ženich pre Haničku“ vyčarovali úsmev a radosť na tvárach všetkých prítomných hostí. Po nich vystúpili ženy z folklórneho súboru „Stráne z Važca“, ktoré svojimi hlasmi rozozvučali celý kultúrny dom. V závere programu kro-

nikár našej obce František Bizub premietol dva krátke filmy o Kráľovej Lehote. Prvý bol z filmového týždenníka roka 1973 z archívu Slovenského filmového ústavu Bratislava pod názvom „Na salaši pod Kráľovou hoľou“, ktorý dokumentoval ako družstevníci z Kráľovej Lehoty chodili zväžaf syr zo salaša na Holici a druhý bol televízny dokumentárny film z roka 2010 z cyklu „Encyklopédia slovenských obcí Kráľova Lehota“. Všetkým účinkujúcim patrí veľké poďakovanie.

Oficiálny program ukončila Erika Šteučeková a nasledovalo pohostenie párkami, koláčikmi, minirálkou a vínkom. Milan Mrlían spestril posedenie spevom a hraním na akordeóne.

Príchod Mikuláša

V nedeľu popoludní 4. decembra 2016 v sále kultúrneho domu, ktorú zdobil krásne ozdobený vianočný stromček, privítali deti z našej obce Mikuláša a jeho pomocníka čerta. O mikulášske baličky sa postaral tradične Obecný úrad v Kráľovej Lehote a občerstvenie zabezpečil penzión Larion. Deti si baličky vyslúžili básničkou alebo pesničkou. Deti poďakovali Mikulášovi a jeho pomocníkovi, že na nich ani tento rok nezabudol a pozvali ho opäť o rok, aby prišiel medzi ne. Potom si deti zatancovali pri veselých pesničkách a už teraz sa tešia na ďalšie stretnutie s Mikulášom.

Mgr. Erika Šteučeková

Deň červených makov – Medzinárodný deň vojnových veteránov

Dátum 11. november 1918 sa zapísal do svetových dejín ako koniec prvej svetovej vojny. Tento deň je zároveň určený ako Medzinárodný deň vojnových veteránov. Práve z tohto dôvodu sa viacerí členovia našej ZO Jednoty dôchodcov spolu s vedením obce zišli pri pamätníku obetiam 1. a 2. sve-

tovej vojny, aby si pietnym aktom pripomenuli tento významný deň. Prítomnosť malých škôlkárov so svojimi pani učiteľkami dotvorili rámec vnímavých poslucháčov.

Ako po minulé roky, i tohto roku sa v tento deň o 11 hodine a 11 minúte rozozvučali zvony i v našom kostole. Pietna spomienka sa začala položením venca s červenými makmi. Úvodnú báseň s názvom „Tým, ktorí vojnu chcú“ od Márie Rázusovej – Martákovvej zarecitovala predsedníčka ZO JDS Ing. Blažena Mosná.

Pán starosta obce Vladimír Kaprín v príhovore pripomenul, prečo symbolom tohto dňa je červený kvet poľného maku z Flanderských polí. Je to pripomienka básne kanadského vojenského lekára z I. svetovej vojny, ktorú napísal po bitke pri belgickom mestečku Yprés v máji 1915, kde zahynuli tisíce vojakov. Poukázal i na to, že čas k spomienke na koniec I. svetovej vojny je zvolený z dôvodu, že práve 11. 11. 1918 o 11,11 hod. bola vystrelená posledná delostrelecká salva pri podpise prímieria v Compiègne vo Francúzsku, ktoré vojnu ukončilo.

Domáca pani farárka Mgr. Viera Mosná v duchovnom príhovore poďakovala Pánu Bohu za všetkých stotočných hrdinov prvej a druhej svetovej vojny, aj za vzácny dar slobody, ktorú vybojovali, prinášajúc pri tom mnohé obete, neraz aj obeť svojho vlastného života. Zdôraznila, že je dôležité vojnové udalosti pripomínať najmä mladším generáciám, aby sa z histórie poučili, odmietali akékoľvek formy násillia, nenávisti, aby sa hrôzy vojny už nikdy viac neopakovali.

V závere predsedníčka ZO poďakovala všetkým prítomným za účasť na tejto pietnej spomienke. Domov sme sa rozchádzali s pocitom veľkej vďačnosti a odhodlanosti žiť svoje životy v láske a vzájomnej tolerancii.

Ing. Blažena Mosná, predsedníčka ZO JDS

Z činnosti Dobrovoľného hasičského zboru v obci Kráľova Lehota

Dňa 15. 4. 2016 bol zvolený nový výbor Dobrovoľného hasičského zboru obce (DHZO) v Kráľovej Lehote: Predseda František Juha, podpredseda a veliteľ Ing. Michal Libiček, tajomník Peter

Čimbora, pokladník Lucia Čimborová, strojník Pavel Lehotský ml, referent mládeže Bc. Andrej Chovan a preventívár Bc. Diana Juriková.

Hneď po nástupe do funkcií, dňa 24. 4. 2016, sme prevzali inventárny majetok DHZO a v máji a júni sme vyzbierali poplatky za členské známky.

Prostredníctvom obce bola DHZO podľa vybavenia a akcieschopnosti zaradená do kategórie „C“ hasičských zborov. Z toho vyplynulo, že na výstroj, výzbroj a školenia sme dostali dotáciu 700,00 €. Za tieto finančné prostriedky sme si zadovážili UBO (montérková súprava), rukavice a taktiež jednoduché hasiace prostriedky na vykonanie zásahov v našom katastrálnom území, prípadne mimo nášho katastra na požiadanie Hasičského a záchranného zboru (HaZZ). Následne sa uzatvorili v DHZO dohody o členstve s obcou v počte 10 členov.

V letných mesiacoch sme zorganizovali rôzne brigády a to zber kameňov z poľa pre RD Hybe, ošetrovanie malých stromčekov pre Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe, prerábanie elektrických rozvodov na hasičskej zbrojnici, montovanie nových svietidiel a upratovanie v celej zbrojnici. Nákup materiálu na tieto opravy bol hrazený z rozpočtu obce.

Dňa 3. 12. 2016 sa v zasaďačke obecného úradu konala výročná členská schôdza. Našou hlavnou prioritou v budúcom roku je príprava 90. výročia založenia dobrovoľného hasičského zboru v Kráľovej Lehote, ktorá sa bude konať 8. 7. 2017 a na ktorú Vás už vpred s radosťou pozývame.

Ďakujeme predchádzajúcemu výboru za dlhoročnú odvedenú prácu v DHZ.

František Juha, predseda DHZO

Vyhodnotenie jesennej časti futbalovej sezóny 2016/2017

Pri rekapitulácii jesennej časti treba konštatovať, že naše mužstvá dosahovali výsledky hodné ich kvality a ochoty hráčov bojovať a reprezentovať seba a svoju obec.

Mužstvo mužov sa po poslednom jesennom zápase ocitlo na nepeknom poslednom mieste. Ako všade, tak aj u nás beriem všetku zodpovednosť na seba, ja ako tréner som nedokázal vsugerovať hráčom radosť z hry a po veľkej chorobnosti a nezájmu niektorých hráčov, som len ťažko mohol vyčarovať úspešnú zostavu a podľa toho sa vyvíjali aj posledné zápasy. Za kladné môžem brať len to, že sa nám podarilo do A. mužstva zapracovať dvoch dorastencov, v ktorých je mnoho pozitívneho do budúcnosti. Do jarnej časti je možné zapracovať ďalších štyroch dorastencov a tým pripraviť mužstvo do novej sezóny a pomaly pripravovať mužstvo na generačnú zmenu, ktorá ale bude trvať cca jednu až dve sezóny, kým dorastenci naberú odvahy a svojskú drzosť aj do mužských zápasov.

3. Trieda dospelí - Sk. B									
		Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1	TJ Sokol Beňadiková	13	10	3	0	49:14	33	12	19.25
2	TJ Družstevník Veterná Poruba	13	7	4	2	36:28	25	7	0
3	TJ Ďumbier Uhorská Ves	13	7	4	2	30:22	25	7	16.25
4	TJ Gôtovany	13	6	3	4	31:19	21	0	9.25
5	TJ Liptovský Ondrej	13	6	3	4	33:30	21	0	0
6	OFK Podtureň	13	6	1	6	29:30	19	1	14.5
7	TJ Tatran Hybe	13	5	2	6	36:21	17	-1	9.25
8	ŠK Kriváň Lipt. Ondrašová	13	2	2	9	15:40	8	-3	0
9	OFK Galovany	13	1	3	9	22:48	6	-15	0
10	FK Kráľova Lehota	13	1	3	9	17:46	6	-12	17

Novinkou v našej obci je založenie a prihlásenie dorastu do súťaže U-19. Začalo to po skončení súťaže U-15 ročníka 2015/2016, kde naše mužstvo obsadilo prvé miesto, no v mužstve zároveň skončilo aj šesť hráčov s ročníkom 2001. Keďže chlapci nemali iné možnosti, obrátili sa s prosbou na mňa. Moja prvá odpoveď bola, že najprv chcem zoznam s minimálne osemnástimi hráčmi, z ktorými možno na sto percent počítať. Tento zoznam mi chalani doniesli v priebehu týždňa a tak som si povedal, že to skúsím. Začali sme trénovať začiatkom júna a odozva bola pre mňa prekvapivá, 22 ľudí na tréningu z toho 8 z A- mužstva. Takto približne sa to pohybovalo tréning čo tréning, vybudovali sme si medzi sebou určitú atmosféru, kde fungoval rešpekt, poslušnosť, dôvera a hlavne konečne som videl na chlapcoch odhodlanie a chuť hrať a zabávať sa. Takže začiatkom júla na zlosovaní sezóny 2016/2017 sme ako jedna z menších dedín mali v súťažiach až tri mužstvá. Ako prvý zápas sme hneď vyfasovali lukratívneho súpera, Palúdzku - chalani držali so súperom vyrovnanú partiu, prvý polčas 0:0, no do druhého polčasu dal tréner domácich hráčov, ktorí nastupujú za A-mužstvo a prehrali sme 5:0, ale so čťou. No hneď v druhom zápase pocítili pocit víťazstva, keď zdolali Vavrišovo na ich ihrisku 2:0 aj keď mohli dať oveľa viac gólov. Čo sa týka vyhodnotenia iba jedna veta „Páni ďakujem za vzrušenie, za malé hádky, ktoré nás nabudili, za dochádzku, za rešpektovanie mňa voči Vám a hlavne za partiu ľudí, pri ktorých sa znovu cítim na 15/ krásne číslo...“.

1. Trieda U 19 - Sk. B									
		Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1	FC 34 L. Mikuláš - Palúdzka	10	7	0	3	45:15	21	6	0
2	TJ Ilanovo	10	7	0	3	38:15	21	6	0
3	ŠK Kriváň Lipt. Ondrašová	10	6	1	3	29:22	19	4	0
4	TJ Družstevník Východná	10	6	1	3	32:26	19	4	0
5	TJ Prosiek	10	5	1	4	31:20	16	1	0
6	ŠK Bobrovec	10	3	2	5	26:21	11	-4	0
7	FK Kráľova Lehota	10	3	1	6	18:30	10	-5	0
8	TJ Liptov Vavrišovo	10	0	0	10	4:74	0	-15	0

U 15 Malý futbal									
		Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1	FK Kráľova Lehota	10	8	1	1	37:11	25	7	0
2	OŠK Jamník	10	7	0	3	44:21	21	6	0
3	TJ Ďumbier Uhorská Ves	10	6	1	3	33:28	19	4	0
4	TJ Liptov Vavrišovo	10	6	0	4	35:14	18	3	0
5	TJ Sokol Beňadiková	10	1	0	9	20:44	3	-12	0
6	TJ Družstevník L. Kokava	10	1	0	9	10:61	3	-9	0

Čo sa týka žiakov U-15 tam nie je čo komentovať, po jeseni sú na prvom mieste s náskokom 4 bodov. Vďaka spojenému mužstvu, kde hrajú žiaci z Kráľovej Lehoty aj z Hýb, máme nábeh na obhajobu prvenstva z minulého roka. Pán tréner Tomáš Piovarčí robí čo sa dá, práca s deťmi je vždy najťažšia, vsugerovať im spôsob hry a prísť na to, kto na aký post sa hodí, nie je nič jednoduché, ale ide to, ďakujem. Jediné čo ma mrzí je to, že niekedy by naozaj pomohlo, keby aj rodičia trochu pri-

dali ruku k dielu. Niekedy aj malá pomoc je na nezaplatenie, stačí sa len opýtať či netreba ísť s nimi na zápas. Chýba záujem o podporu, veď môžeme byť len hrdí na naše deti čo dokážu.

No a nakoniec mi ostalo už len jedno mužstvo a to U-11, ktoré síce hráva za Hybe, ale málo kto vie, že tam hrajú aj deti z našej obce, ale aj Janko z Malužinej, ktorý v sobotu hrá za Hybe a v nedeľu za Kráľovu Lehotu a to vďaka dohode o spoločných mládežníckych mužstvách. V Hybiach sa snažia obhájiť prvenstvo z minulého roka. Hovorím o tom aj preto, že mi tam hrá aj moja dcéra Emmka, ktorá sa pýši víťazstvom z minulej sezóny a ja som hrdý na to, že hrá a že ju to baví a verte, že mám toho dosť, ale vždy keď môžem, idem s ňou na zápas a na tréning, je to radosť vidieť ako detvák, ktorým trenky slúžia viac ako tepláky, s akou iskrou a odhodlaním idú do každého súboja. Nesmiem však zabudnúť spomenúť Adamkov z Lehoty, Lehotského, z ktorého rastie nová brankárska jednotka a na Ilavského, ktorý aj napriek svojej tvrdohlavosti urobil veľký pokrok a rastie z neho kanonier. A vďaka spolupráci s Mirkom Medveckým, Marošom Mrlianom a pánom Vlastom Kráľom nám trénujú a vychovávajú našu budúcnosť. Dokonca tam chodia na tréning aj chlapci z U-15.

U 11 Prípravka									
		Z	V	R	P	Skóre	B	+/-	FP
1	ŠK Kriváň Lipt. Ondrašová	9	9	0	0	46:7	27	12	0
2	TJ Tatran Hybe	9	6	2	1	48:12	20	5	0
3	ŠK Kriváň Važec	9	5	2	2	39:13	17	5	0
4	ŠK Demänová	9	4	4	1	29:16	16	1	0
5	TJ Havran Lubochňa	9	4	2	3	32:14	14	2	0
6	OŠK Bešeňová	9	4	1	4	40:26	13	-2	0
7	SKM Lipt. Hrádok	9	4	1	4	26:20	13	-2	0

Preto si myslím, že aj keď medzi Kráľovou Lehotou a Hybami bude EL Klasiko Liptova, čo sa týka zápasov A-mužstva, tak spolupráca okolo mládeže by mala naďalej pokračovať v spoločnom duchu niečo vytvoríť pre budúcnosť.
Ivan Čimbor, predseda FK

Z histórie obce

Pred 100 rokmi začala prevádzka Považskej lesnej železnice

Na lesných správach Svarín, Čierny Váh a Liptovská Teplička, patriacich do obvodu Riaditeľstva Uhorského kráľovského hlavného lesného úradu v Liptovskom Hrádku, sa v prvom desaťročí 20. storočia ročne ťažilo okolo 50 tisíc m³ dreva. Dve tretiny z neho tvorili brvná a jednu tretinu klaty. Toto drevo sa splavovalo vo forme plti, alebo po kusoch po potokoch Svarínka, Ipoltica, Dikula, Benkovo a Ždiar po Čiernom Váhu a Váhu až na pílu v Liptovskom Hrádku. Plavením po vode sa však drevo poškrabalo, polámalo a vylúhovalo. Nasiaknuté vodou sa mohlo spracovať až po niekoľkomesačnom sušení. Bolo treba udržiavať vodné nádrže (tajchy) na vzdušenie vodných hladín pri plavení, aj brehy vodných tokov. Vtedajšia doba ponúkala úzkorozchodnú lesnú železnicu o rozchode koľajníc 760 mm ako najmodernejší a najvýkonnejší dopravný prostriedok na dopravu dreva z dolín. Preto Uhorská kráľovská lesná komora v Budapešti rozhodla, že v doline Čierneho Váhu postaví lesnú priemyselnú železnicu na parný pohon. Začiatkom roka 1911 bolo vykonané trasovanie trate budúcej úzkorozchodnej lesnej železnice. Odborníci v roku 1912 obhľadli terén a zhotovili projekt.

Považská lesná železnica pozostávala z hlavnej trate, ktorá viedla údolím Váhu a Čierneho

Obsluha vlaku Považskej lesnej železnice, okolo r. 1930

nej železnice. Minister poľnohospodárstva vymenoval na toto oddelenie za ústredného stavbyvedúceho lesného inžiniera rodáka z Levoče Ing. Alexandra Spengela a za pomocných lesných inžinierov Ing. Jozefa Kozoňa a Ing. Štefana Frúštička. Stavbyvedúceho neskoršie vo funkcii vystriedal projektant Ing. Varga. V roku 1916 bol hlavným stavebným inžinierom Franz Maté, ktorý býval aj s rodinou v tirolskom dome Štróblovej vily pod Kráľovou Lehotou.

Konkurz na stavbu vyhrala firma Magyar Belga Femipár r. társ Budapest, ktorá sa špecializovala na komplexnú výstavbu železníc aj s dodaním vozidiel. Výstavba prvého úseku Liptovský Hrádok – Čierny Váh začala v júli 1914 a trať bola do roku 1916 postavená po km 20,8, čiže 2 km povyššie od osady Čierny Váh, po cestu odbočujúcu od horárne Brezová (Suchý Benkov) do Važca. Technicko-policajnou pochôdzkou (kolaudáciou) tohto úseku a komisionálnou zápisnicou z tejto pochôdzky, vystavenou **3. novembra 1916**, bola trať odovzdaná do riadnej prevádzky. ňou bola dovolená aj preprava zamestnancov liptovskohrádockého Uhorského kráľovského hlavného lesného úradu a ich rodinných príslušníkov. Zamestnanci cestovali zdarma, ich rodinní príslušníci mali 50 % zľavu, svoj tovar mohli jedni aj druhí prepravovať za režírnú cenu. V roku 1918 postavili hlavnú trať po Benkovo a 0,8 km dlhú úvratovú odbočku Nižný Chmelienec, ktorá z hlavnej trate odbočovala v km 15,7

Váhu. Z nej vychádzali odbočky do vedľajších údolí, pomenovaných podľa potokov nimi pretekajúcimi. Projekt výstavby lesnej železnice z Liptovského Hrádku do Liptovskej Tepličky bol schválený v októbri 1912. Výber staveniska (pochôdzka) po trase v dlhej 36 km sa uskutočnil 17. októbra 1912. V auguste 1913 bolo vydané stavebné povolenie pre prvý úsek Liptovský Hrádok – Čierny Váh. So stavbou úzkokoľajnej železnice nezačali na hlavnej trati od Liptovského Hrádku, ale na jar 1914 na odbočke zo Svarína do Svarinskej doliny po Drogovo, lebo ešte neboli vyvlastnené pozemky z Liptovského Hrádku do Svarína.

Na Uhorskom kráľovskom hlavnom lesnom úrade v Liptovskom Hrádku zriadili v roku 1914 oddelenie inžinierskych prác výstavby les-

Na druhom závoze nad Kráľovou Lehotou, r. 1968

úsekoch do skál a postupne po dolinu Kremeniny v nadmorskej výške 1021 m dosiahla dĺžku 6,5 km. Odbočka nadväzovala hrotovou úvraťou (zo smeru od Liptovskej Tepličky) na hlavnú trať v km 22. 8. Keďže odbočka bola úvraťová, parný rušeň išiel hore strmým údolím otočený, s komínom vzadu. Mohlo sa stať, že rušeň nebude mať dostatok vody v časti skriňového kotla nad pecou a dôjde k jeho poškodeniu. Preto v roku 1930 v úrovni km 22.4 hlavnej trate postavili točňu, na ktorej pred odchodom do benkovskej odbočky otáčali rušeň komínom dopredu.

Úvraťovú odbočku do doliny Vyšný Chmelienec postavili v roku 1930. Odbočovala z hlavnej trate v km 16.8 ľavostrannou výhybkou (zo smeru od osady Čierny Váh). Bola dlhá 334 m.

Trať lesnej železnice z Kráľovej Lehoty do Malužinskej doliny začali stavať v roku 1929. Začínala poniže Kráľovej Lehoty v km 5.4 hlavnej trate odbočkou cez pravostrannú výhybku. Viedla popri kráľovolehotskej drevárskej továrni, potom hore dolinou medzi potokom Bocianka a štátnou cestou. Do leta 1930 postavili trať po sútoku potoka Malužianka s potokom Bocianka na vyšnom konci Malužinej. Do jesene 1930 vybudovali trať po ústie potoka Hodruša do potoka Malužianka pri horárni Predné a dĺžka trate dosiahla 10,1 km. Trať od horárne Predné po horáreň Škarkétko v nadmorskej výške 975 m dokončili v roku 1934 a celá malužinská odbočka počnúc od Kráľovej Lehoty mala dĺžku 13,2 km.

a bola 540 m dlhá, nato hlavnú trať v roku 1919 po Biely Potok. Do októbra 1921 bola trať sprevádzkovaná po km 29.6 Kolesárky. Trať z Kolesárok po Liptovskú Tepličku po km 33.6 dostavali a uviedli do prevádzky 25. novembra 1921.

S výstavbou lesnej železnice sa v rokoch 1922 - 1925 pokračovalo v Liptovskej Tepličke poza kopec Starý diel v súbahu s riekou Čierny Váh, potom v súbahu so Ždiarskym potokom až po poľnú cestu na Výpade v km 36. 08. Tam na konci hlavnej trate postavili pre cestujúcich stanicu Liptovská Teplička - Výpad. Ľudia z dediny ku nej chodili poľnou cestou cez sedlo Záploty. Keď v roku 1936 postavili drevenú čakáreň Liptovská Teplička v km 32.6, budovu stanice Výpad zvalili. V roku 1925 chodil osobný vlak pravidelne denne z Liptovského Hrádku do Liptovskej Tepličky a späť. Obyvatelia Liptovskej Tepličky vtedy nemali žiadne iné dopravné spojenie, ku vlaku štátnej železnice na Štrbe museli ísť 15 km pešo.

Benkovskú odbočku stavali v rokoch 1921 - 1930 vo viacerých

Poniže Malužinej postavili v roku 1934 úvraťovú odbočku pre súkromnú neverejnú železničnú vlečku do kameňolomu v doline Svidovo. Trať odbočovala z malužinskej odbočky lesnej železnice v km 5. 2. Z kameňolomu sa štrk prepravoval do Liptovského Hrádku a prekladal na vagóny štátnej železnice.

Ipolitckú odbočku popri potoku Ipolitica od hlavnej trate v osade Čierny Váh po dolinu Snežná stavali na 3. etapy v rokoch 1925 - 1933 a postupne dosiahla dĺžku 14,4 km v nadmorskej výške 1030 m.

Stanica lesnej železnice v Kráľovej Lehotě, r. 1968 a 1972

Rušeň berie vodu z Dielskeho potoka na Milkove nad Kráľovou Lehotou, r. 1968

siahla 107 km. Počas 56 ročnej prevádzky bola Považská lesná železnica spoľahlivým dopravným prostriedkom na zvoz dreva aj na prepravu osôb. Výrazne ovplyvnila aj život obyvateľov obcí a osád v nízkotatranských dolinách. Pre Liptovskú Tepličku a doliny Čierneho Váhu bola takmer pol sto-

odbočka do doliny Dikula začínala v mieste ústia potoka Dikula do potoka Ipoltica ľavostrannou výhybkou v km 6.0 trate odbočky Ipoltica. Stavali ju v rokoch 1928 - 1934. Odbočka mal dĺžku 5,4 km a končila v doline Vápenná v nadmorskej výške 1010 m.

V rokoch 1933 - 1936 stavali predĺženie hlavnej trate z Liptovskej Tepličky hore Ždiarskou dolinou po Staníkovo. Tým hlavná trať z Liptovského Hrádku po Staníkovo dosiahla 42,2 km.

Odbočku na Rovienky a Zátureň začali stavať v roku 1936 nad Liptovskou Tepličkou od ústia Ždiarskeho potoka do Čierneho Váhu smerom hore k prameňu Čierneho Váhu. Odbočovalo sa na ňu ľavostrannou výhybkou z hlavnej trate v km 34. 5. Celá odbočka po Zátureň na úpätí Kráľovej hole v dĺžke 7 km bola postavená v roku 1941.

Celková dĺžka tratí lesnej železnice dosiahla 107 km. Počas 56 ročnej prevádzky bola Považská lesná železnica spoľahlivým dopravným prostriedkom na zvoz dreva aj na prepravu osôb. Výrazne ovplyvnila aj život obyvateľov obcí a osád v nízkotatranských dolinách. Pre Liptovskú Tepličku a doliny Čierneho Váhu bola takmer pol sto-

ročia jediným dopravným prostriedkom, ktorý ich spájal s okolitým svetom. Zamestnanci boli s ňou zžiti, takmer každý dopravný prostriedok mal svoje pomenovanie. Parné rušne mali pomenovanie *Malá Maďarka* (U 45 902), *Cifra* (U 45 903), *Kopil* (U 45 904), *Barbora* (U 45 905), *Veľká Maďarka* (U 46 902) a *Sulika* (Škoda 2064, tiež ako Kč 4 - 199). Traťmajstrovská drezina bola *Frajtka* a prvý osobný vozeň *Klasa*. Aj obyvatelia okolitých obcí a osád si lesnú železnicu obľúbili. Vlaky dôverne nazývali *mašinka* a trať *štriečka*. Pre výletníkov a obdivovateľov prírody bolo cestovanie touto lesnou železnicou ozajstným pôžitkom. Podnikové riaditeľstvo Štátnych lesov v Žiline dňom **31. 12. 1972** prevádzku na celej Považskej lesnej železnici zastavilo a jej dopravu nahradilo nákladnými autami a autobusmi.

Ku podivu, storočnica Považskej lesnej železnice prešla bez povšimnutia kompetentných kultúrnych ustanovizní a médií. Miestny odbor Matice slovenskej v Kráľovej Lehotě si toto výročie pripomenul 15. 11. 2016 prednáškou autora tohto článku, spojenou s videoprezentáciou dobových fotografií.

František Bizub

Zabudnutá sklárne v Kráľovej Lehotě

V dobovej literatúre sme našli zmienku, že sklárne v Malužinej a (Kráľovej) Lehotě zanikli koncom 19. storočia. Naš občan Ján Brantál však zistil, že v dvore jeho terajšieho domu bola malá sklárne aj približne v rokoch 1943 - 1945. Medzi budovou kúrie a hospodárskymi budovami pod dreveným prístreškom stála sklárska kovová pec so šamotovou výplňou. Pec bola široká a vysoká okolo 1 m, z nej sa dvíhal úzky a vysoký komín z tehál. Sklárom bol miestny poštový doručovateľ Vansa. Vyrábala maľované sklenené súpravy, poháre, misky a vázy. V dražbe v roku 1945 si naši obyvatelia tieto výrobky pokupovali a viaceré sa zachovali doteraz. Tie o ktorých vieme, sú na nasledujúcich obrázkoch.

Prosím tých, ktorí takého výrobky z kráľovolehotskej sklárne majú, aby mi ich dovolili odfotografovať a tak zachovať ich krásu aj pre budúce generácie. Tiež prosím o akúkoľvek informáciu o sklárovi Vansovi, nevieme totiž odkiaľ a kedy do Kráľovej Lehoty prišiel, či tu žil so svojou rodinou, prečo išla jeho sklárň v roku 1945 do dražby, kedy a prečo sa odsťahoval...

František Bizub

Taviace piecky na železo na hradisku v Kráľovej Lehote

V septembri tohto roka 2016 som pri zbieraní húb na lokalite Kňazova, nadväzujúcej na hradisko na Dieli, našiel trosku, ktorá vznikla pri tavení železa. Časť jednej trosky trčala zo zeme a ďalšie boli okolo nej v hĺbke 15 – 20 cm poniže jam, ktoré sú vysoko vo svahu v nadmorskej výške 780 m. Na ploche o polomere 0,5 m som našiel 11 kusov trosky. Pochopil som, že na toto miesto bola troska vysypaná z taviacej piecky, ktorá bola v jame nad ňou. Sú tam dve jamy. Lievikovitá kruhová jama má priemer 3,3 m a hĺbku 0,67 m, oválna jama v smere V – Z má rozmery 9,7 x 2,9 m a hĺbku 0,79 m. Vedľa týchto dvoch jam je prameň vody.

Jama v ktorej stála taviaca piecka na železo

Pri porovnávaní s obrázkami trosky publikovanými v odbornej literatúre som zistil, že troska je taká istá, ako troska z pravekých taviacich piecok v Čečejovciach pri Košiciach, ktoré archeológovia datujú do 6. storočia pred našim letopočtom do neskorkej halštatskej doby. Trosku dám na rozbor odborníkom, aby to potvrdili.

Vzorky trosky z hradiska v Kráľovej Lehote

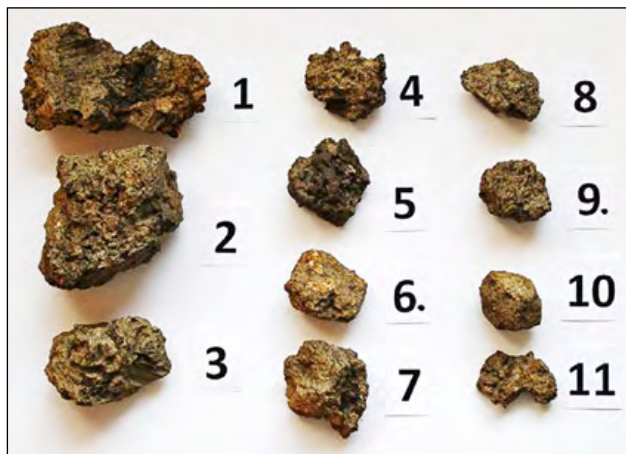
Vzorka č.	Rozmery v mm	Hmotnosť v g
1	96 x 58	220
2	87 x 66	320
3	71 x 38	130
4	45 x 41	35
5	44 x 41	30
6	39 x 33	25
7	53 x 46	65
8	43 x 31	20
9	38 x 34	25
10	36 x 28	20
11	40 x 29	10

V mieste nájdenia trosky na našej Kňazovej sú dve jamy, preto predpokladám, že tam boli najmenej dve taviace piecky. Tavenie železa sa v halštatskej dobe robilo v jamovej piecke. Bola to jama v zemi, ktorej steny boli upravené kamením a vymazané žiaruvzdornou výmurovkou, skladajúcou sa z ílu a kremičitého piesku. Do tejto piecky nakládli raždie a drevo, zapálili ho a keď vznikla pahreba, dali na ňu podvrnú železnú rudu a drevné uhlie (pozri obrázok). Tavba trvala vyše 12 hodín a počas nej sa do piecky cez dýchací otvor (dýzu) vhaňal vzduch pomocou mecha. Po skončení tavby sa hruda z piecky vybrala, osekala od trosky, až ostal kus čistého železa. Potom sa železo viackrát zohrialo a prekovalo. Železo sa kovalo vo vyhni, ktorá potrebovala vodu a keďže je v mieste nálezu na Kňazovej vedľa jam prameň vody, je predpoklad, že tam bola aj vyhňa.

V jamovej taviacej piecke sa tavia bahenná železná ruda, ktorej sloje sa nachádzajú v miestach bývalého výskytu stojatých vôd a močiarisk. V našom prípade mohli ťažiť túto bahennú železnú rudu do taviacich piecok neďaleko, v močiaroch potoka tečúceho zo Starej doliny a v močiaroch potoka Belienc.

Nájdené kusy trosky som očísloval, zmeral a odvážil (pozri tabuľku). Na vzorkách trosky č. 2, 5, 6, 7 a 10 sú nalepené zvyšky výmurovky piecky. Vo zvyškoch tejto výmurovky vidno, že sa skladala z ílu a drobných aj hrubších zŕn kremeňa. Otavený kvapľový okraj majú vzorky trosky č. 4 a 8.

Ukazuje sa, že aj v okolí kráľovolehotského hradiska už od praveku žili ľudia (aj v dolinách a vrchoch po Svarin, v Starej a Novej doline, na Prieslope ku Škribňovu, v Škribňove). Preto prosím

všetkých, ktorí na okolitých poliach a v lesoch, aj vysoko hore na horských hrebeňoch, našli a nájdu rôzne kamenné, železné, hlinené a iné predmety, ak uvideli a uvidia, že povrch zeme je umelo upravený na plošiny, terasy, jamy, múriky z kameňa a iné, aby mi to povedali. Prispejú tak k ďalšiemu objavovaniu dávnej histórie našej dediny a ich meno bude zapísané, že sa o to pričínili.

František Bizub

Významní rodáci a osobnosti obce

Umelecké diela našich rodákov v katedrále Sv. Štefana v Budapešti

Počas Vianočných sviatkov sa viac ako inokedy venujeme duchovnej kultúre, navštevujeme sviatočné obrady v kostoloch a v televízii radi pozeráme filmy, ktorých kvalitu preveril čas. Preto je aj v našom obecnom časopise teraz vhodný čas na to, aby sme napísali, ako do kultúry prispeli naši rodáci sochár Alojz Štróbl a maliar Július Štetka. Prajem Vám príjemné čítanie.

Umeleckých diel od Alojza Štróbla a Júliusa Štetku je mnoho. Priblížime si ich diela zdobiace katedrálu Sv. Štefana v Budapešti. Je to najväčší kostol v Maďarsku, svojou dĺžkou 90 m a výškou 96 m dominuje Budapešti. Vmestí sa do neho vyše 7 tisíc ľudí. Katedrálu som navštívil viackrát.

Hlavné mesto Budapešť vypísalo v roku 1901 súťaž na cirkevné sochy do katedrály Sv. Štefana. Umelci zaslali do súťaže 31 návrhov, ale zdalo sa im málo 6 tisíc forintov za realizáciu jednej sochy z carrarského mramoru. Preto prípravný výbor vyhotovením sochy Sv. Štefana na hlavný oltár mimo súťaže poveril Štróbla. Bol z toho škandál a Štróbla urážali, že aj keď sa súťaže nezúčastnil, poverenie dostal. Štróbl túto objednávku v roku 1909 dôsledne splnil. Okrem toho ešte predtým na vrchol hlavného oltára vymodeloval archanjela Gabriela a v roku

Sv. Štefan na hlavnom oltári od Alojza Štróbla

Bočný oltár. Vľavo Sv. František a vpravo Sv. Alojz od Alojza Štróbla. V strede Kristus na kríži od Júliusa Štetku.

1904 štyroch malých bronzových anjelov stojacich na rohoch klenby oltára. V tom roku vytvoril aj dvojsochu Sv. Gellérta a Sv. Imricha z carrarského mramoru, ktorá je umiestnená v strede baziliky oproti kazateľnici. V roku 1905 vymodeloval bronzovú postavu anjela držiaceho svätú korunu na vrchole kopuly katedrály.

Ľavý bočný oltár Štróbl realizoval spoločne s priateľom a spolurodákom z Kráľovej Lehoty, maliarom Júliusom Štetkom. Štróbl na tento oltár vyhotovil na objednávku cisára Františka Jozefa v roku 1908 sochu Sv. Františka z Assisi a v roku 1909 sochu Sv. Alojza z Gonzagy. Medzi sochami je Štetkov oltárny obraz Kristus na kríži. Zvláštnosťou tejto Šetkovej maľby je, že návštevník stojaci pred oltárom na rôznom mieste má pocit, že Kristus sa díva práve na neho. Keďže tento oltár zhotovili naši rodáci, môžeme ho s trochou nadsádzky pomenovať kráľovolehotským oltárom.

Štróbl bol katolík a Štetka evanjelik. Diela obidvoch zdobia katolícku katedrálu v Budapešti, ale aj evanjelický kostol v Kráľovej Lehote. Je to krásny príklad ekumenizmu.

Sochu Sv. Františka zhotovil Štróbl aj v trištvrťovej veľkosti, z jeho pozostalosti ju kúpilo v roku 1929 hlavné mesto Budapešť a vystavilo v kostole na námestí Bakáts. Sadrová replika tohto menšieho modelu sochy Sv. Františka bola v Štróblom rodnom dome v Kráľovej Lehote, odtiaľ sa dostala katolíckeho kostola v Liptovskom Hrádku, kde Štróbla 28. 6. 1856 pokrstili. Teraz je vo vstupnej hale kláštora v Okoličnom.

František Bizub

Kráľovolehotské výročia v roku 2017

1927

V Kráľovej Lehote si občania založili Úverové družstvo.

3. 2. 1987

Zomrel v Bratislave učiteľ, herec a spisovateľ Ondrej Jariabek. Narodil sa 20. 2. 1908 v Kráľovej Lehote.

15. 4. 1817

Zomrel v Toporci na Spiši evanjelický kňaz a náboženský spisovateľ Martin Lehotský. Narodil sa 20. 1. 1752 v Kráľovej Lehote.

15. 4. 1997

Zomrel v Liptovskom Hrádku (pochovaný je v Kráľovej Lehote) učiteľ a lesnícky výskumník Ladislav Lehotský. Narodil sa 25. 5. 1914 v Kráľovej Lehote.

6. 5. 1837

Narodil sa v Kráľovej Lehote Július Lehotský, profesor Banskej akadémie v Banskej Štiavnici. Zomrel 13. 3. 1892 v Banskej Štiavnici a pochovaný bol v hrobke Lehotskovcov v Brezne.

25. 5. 1977

Zomrel v Bratislave drevársky odborník Pavol Lehotský. Narodil sa 17. 11. 1923 v Kráľovej Lehote.

22. 6. 1767

Bola odovzdaná komorskému panstvu (Liptovský) Hrádok štvrtá časť kráľovolehotských hôr, na ľavej strane potoka Svarínka dolina Sýkorovo a na pravej strane potoka Bocianka územie hámra v Malužinej, na ktorom vznikla dnešná obec Malužiná.

3. 9. 1927

Bol založený Dobrovoľný hasičský zbor v Kráľovej Lehote.

František Bizub

Spoločenská rubrika

Narodili sa: *September* – Veronika Ráchelová

Uzavreli manželstvo:

Október – Slavomír Baďo a Mgr. Stanislava Lehotská – cezpoľní, cirkevný sobáš

Mgr. Juraj Baran a Mgr. Darina Tavačová – cirkevný sobáš v Žiline

November – Juraj Lesák a Ľubica Winterrová – občiansky sobáš

Zomreli: *September* – Dušan Hyben vo veku 64 rokov

Irena Piovarčiová vo veku 56 rokov

Jubileá:

50 rokov *September* – Mgr. Tatiana Lehotská č.d. 19

December – Jana Lorenčíková

55 rokov *Október* – Anna Baltová

60 rokov *November* – Pavel Lesák, Dušan Sopko

65 rokov *November* – Ing. Jozef Cerovský

70 rokov *Október* – Zdeno Lehotský č.d. 81

November – Milada Šimčiaková

80 rokov *November* – Irena Foglová, Želmíra Lehotská č.d. 186

December – Mária Chovanová, Mária Laštíková

85 rokov *Október* – Margita Polhošová

Dagmar Žišková

KRÁĽOVA LEHOTA, obecný časopis. Vydáva Obec Kráľova Lehota, IČO 00315338. Sídlo vydavateľa Kráľova Lehota 39, 032 33. Občasník. **Redakčná rada:** Vladimír Kaprini, Jozef Lesák, Mgr. Erika Šteučeková, Dagmar Žišková. **Redaktor:** František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel. 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk **EV** 5080/14. **ISSN** 1339 – 8032. **Tlač:** REPROservis – DTP štúdio & tlačiareň, Liptovský Mikuláš. **Náklad:** 230 kusov. Nepredajné. Tento časopis je v elektronickej podobe na: www.kralovalehota.sk